

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100783

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-10-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ НУ "ОЮА" від 27.11.2023 р.
№3891-10

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Опара Наталія Геннадіївна
2. Nataliia Opara

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 37284 Право (081 Право)

Дата захисту: 07-11-2023

Спеціальність за освітою: Міжнародне право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 2401

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.63

Тема дисертації:

1. Особливості правового регулювання трудових відносин журналістів
2. Peculiarities of legal regulation of journalists' labour relations

Реферат:

1. Дисертація є першим у вітчизняній науці трудового права спеціальним комплексним дослідженням особливостей правового регулювання трудових відносин журналістів, виконаним на підґрунті оновленого законодавства в цій сфері. У дисертації охарактеризовано нормативну основу професійної діяльності журналіста з урахуванням положень Закону України «Про медіа» від 13 грудня 2022 року №2849-IX, а також змін, внесених цим Законом до актів чинного законодавства. Встановлено, що нормативну основу професійної діяльності журналіста складають Конституція України, міжнародно-правові акти, якими проголошуються такі основні права людини, як право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань, закріплюються гарантії їх здійснення та можливі випадки обмеження цих прав через те, що їх здійснення накладає особливі обов'язки і відповідальність, а також передбачаються заходи захисту журналістів та їх безпеки. Важливою складовою нормативної основи професійної журналістської діяльності є Закон України «Про медіа» та інші закони України. Кількість законів України, нормами яких здійснюється правова регламентація професійної діяльності журналіста, зменшилася через визнання такими, що втратили

чинність, окремих із них у зв'язку з набранням чинності Законом України «Про медіа». Проаналізовано внесені зазначеним Законом зміни до актів чинного законодавства України, спрямовані на його вдосконалення, приведення у відповідність до європейських стандартів, насамперед стандартів ЄС. Ці зміни стосуються, зокрема, визначення поняття журналіста, його статусу, акредитації, прав і обов'язків, організації соціального захисту та особливостей трудових відносин. До нормативної основи професійної діяльності журналіста також віднесено акти про морально-етичні засади такої діяльності, закріплені, зокрема, в Декларації принципів поведінки журналіста, Кодексі етики українського журналіста. З'ясовано, що у чинному законодавстві України поняття журналіста закріплене тільки в абзаці десятому частини першої ст. 1 Закону України «Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста». Встановлено спільні ознаки і відмінності у визначеннях поняття журналіста за попередньою і нинішньою редакціями абзацу десятого частини першої ст. 1 цього Закону, а також за спеціальними законами, які втратили чинність на підставі Закону України «Про медіа» №2849-IX від 13 грудня 2022 року.

2. The dissertation is the first special comprehensive study of the peculiarities of the legal regulation of journalists' labour relations, carried out on the basis of updated legislation in the domestic science of labour law. The dissertation describes the normative basis of the journalist's professional activity, taking into account the provisions of the Law of Ukraine "On Media" dated December 13, 2022 No. 2849-IX, as well as the changes introduced by this Law to the acts of the current legislation. It has been established that the normative basis of a journalist's professional activity consists of the Constitution of Ukraine, international legal acts, which declare such basic human rights as the right to freedom of thought and speech, to freely express one's views and beliefs, establish guarantees for their implementation and possible cases of restriction of these rights due to the fact that their implementation imposes special duties and responsibilities, as well as measures to protect journalists and their safety are foreseen. The Law of Ukraine "On Media" and other laws of Ukraine are an important component of the regulatory framework of professional journalistic activity. The number of laws of Ukraine, the norms of which provide legal regulation of the journalist's professional activity, decreased due to recognition of some of them as having lost their validity in connection with the entry into force of the Law of Ukraine "On Media". The changes introduced by the said Law to the acts of the current legislation of Ukraine, aimed at its improvement and bringing it into line with European standards, primarily EU standards, have been analyzed. These changes concern, in particular, the definition of the concept of a journalist, his status, accreditation, rights and obligations, the organization of social protection and the peculiarities of labour relations. Acts on the moral and ethical principles of such activity, enshrined, in particular, in the Declaration of Principles of Journalist Conduct, the Code of Ethics of a Ukrainian Journalist are also included in the normative basis of a journalist's professional activity. It was found that in the current legislation of Ukraine, the concept of a journalist is enshrined only in the tenth paragraph of the first part of Art. 1 of the Law of Ukraine "On State Support of the Media, Guarantees of Professional Activity and Social Protection of Journalists." The common features and differences in the definitions of the concept of journalist according to the previous and current editions of the tenth paragraph of the first part of the article 1 of this Law have been established, as well as under special laws that have become invalid on the basis of the Law of Ukraine "On Media" No. 2849-IX dated December 13, 2022.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Опара Н.Г. Поняття та правовий статус журналіста як суб'єкта трудових правовідносин. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. No1. С. 185-188. http://lsey.org.ua/1_2023/43.pdf
- Опара Н.Г. Нормативна основа професійної діяльності журналіста. Держава та регіони. Серія «Право». 2023. Вип. 1. С. 50-56. <http://law.stateandregions.zp.ua/issue-1-2023>
- Опара Н.Г. Особливості окремих умов праці журналістів. Київський часопис права. 2023. No1. С. 112-118. <http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/issue/view/9>
- Опара Н.Г. Журналісти як особливі суб'єкти трудових правовідносин. Правове життя сучасної України: у 3 т.: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.) /відп. ред. М. Р. Аракелян. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Т. 2. С. 227-229.
- Опара Н.Г. Правовий статус журналіста як суб'єкта трудових правовідносин. Правове забезпечення соціальної сфери: матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 27 травня 2020 р.) /за заг. ред. д.ю.н., проф. Г.І. Чанишевої. Одеса: Фенікс, 2020. С. 73-75.
- Опара Н.Г. Основні трудові права та обов'язки журналіста як елемент його правового статусу. Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-річчя проголошення незалежності України та 25-річчя прийняття Конституції України): матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 21 травня 2021 р.). Одеса: Видав. дім «Гельветика», 2021. С. С. 524-527.
- Опара Н.Г. Щодо особливостей регулювання трудових відносин за участю журналістів. Українське суспільство в умовах транзиції: сучасні виклики та напрями розвитку: у 2 т.: матеріали Всеукраїнської наукової конференції молодих вчених (м. Одеса, 24 травня 2021 р.) /уклад.: Ю.Д. Батан, В.С. Кучерявенко, К.В. Савон та ін.; за ред. М.Р. Аракеяна, К.І. Спасової. Т.2. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2012. С. 211-213.
- Опара Н.Г. Особливості журналістської діяльності в умовах воєнного стану. Українське суспільство в умовах воєнного стану: сучасні виклики та напрями розвитку: матеріали Всеукр. наук. конф. молодих вчених (м. Одеса, 03 червня 2022 р.) /уклад.: Ю.Д. Батан, В.С. Кучерявенко, Л.С. Бондарчук та ін.: за ред. М.Р. Аракеяна, К.І. Спасової. Одеса: Фенікс, 2022. С. 388-390.
- Опара Н.Г. Підстави виникнення трудових правовідносин із журналістом. Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права): у 2 т.: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.) /за загальною редакцією С. В. Ківалова. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 1. С. 607-609.
- Опара Н.Г. Особливості правового регулювання заробітної плати журналістів. Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень: у 2 т.: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) /за загальною редакцією С.В. Ківалова. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. Т. 1. С. 523-525.
- Опара Н.Г. Порядок відрядження журналістів у місця надзвичайних подій та умови їх діяльності в цих відрядженнях. Правове забезпечення соціальної сфери: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 28 квітня 2023 р.) [Електронне видання] /укл. А.А. Сірякова; за заг. ред. д.ю.н., проф. Г.І. Чанишевої; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса, Фенікс, 2023. С. 139- 142.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чанишева Галія Інсафівна
2. Haliia Chanysheva

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ярошенко Олег Миколайович
2. Oleh M. YAROSHENKO

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сіроха Дмитро Ігорович
2. Dmytro Sirokha

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пожарова Оксана Вікторівна

2. Oksana V. Pozharova

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Наньєва Марія Іванівна

2. Maria I. Nanyeva

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Дудченко Валентина Віталіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Дудченко Валентина Віталіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Д'ячкова Марія Олегівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна